
BULGARİSTAN, YUNANİSTAN VE ROMANYA ARASINDA ÜÇLÜ ZİRVE - 15 KASIM 2012

Erhan TÜRBEDAR

12.04.2009

12 Kasım Pazartesi günü Bulgaristan, Yunanistan ve Romanya dışişleri bakanlarının katılımıyla Üçlü Zirve geleneğinin sekizincisi Sofyada gerçekleşti. Üç ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve Balkanlarda bölgesel işbirliği konuları üzerinde durulduysa da, Bulgaristan, Yunanistan ve Romanya'nın AB içinde tek ses olmasını sağlayacak bir mekanizmanın oluşturulması konusu görüşmelerin odağında yer aldı. Bunun dışında, kabul edilen Ortak Bildiri metninde, bölgede dayanışmanın geliştirileceği, Batı Balkan ülkelerinin AB ve NATO üyeliklerinin destekleneceği, ekonomiden kültüre değişik alanlarda ortak projeler üzerinde çalışılacağı ve güvenlik konularında işbirliğinin yoğunlaştırılacağı yönünde mesajlar verildi.

Balkan ülkeleri son yıllarda bölgesel işbirliği alanında önemli tecrübeler kazandı. Bölge ülkelerinin hükümetleri adeta bir bölgesel işbirliği ağı içine sürüklenmiş olduğu gibi, halk da bölgesel işbirliğinin nimetlerinden bilgilenemeye başlamış gibi gözüküyor. Bölgesel işbirliği platformları bütün ülkeleri kapsayabildiği gibi, Bulgaristan, Yunanistan ve Romanya arasında düzenlenen üçlü zirveler örneğinde olduğu gibi, daha kısıtlı katılımlı da olabiliyor. Ne var ki bu üç ülke yıllardan beri aralarındaki karşılıklı bağları geliştirmeye çalışsa da, ortak çıkarların tespit edilmesi ve hayata geçirilmesi noktasında yeterince başarılı olamadı.

Komşuluk ilişkisinin yanında Bulgaristan, Yunanistan ve Romanyayı birbirine bağlayan temel hususlar AB üyeliği, NATO içinde müttefiklik ilişkisi ve Karadeniz bölgesine yakınlıktır. Avrupanın ekonomik kriz ile sarsıldığı bir ortamda Bulgaristan, Yunanistan ve Romanya'nın AB içinde daha fazla ortak tutum sergilemeye çalışıyor olmaları oldukça anlamlıdır. Kaldı ki her üç ülke de son yıllarda Brükselle bazı sorunlar yaşıyor. Yunanlar, ülkelere dayatılan sıkı ekonomik tedbirler karşısında kendilerini kurban olarak görüyor. Bulgaristan ve Romanya ise Schengene üyeliklerinin sürekli erteleniyor olmasından rahatsızlık duyuyor.

Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün 2011 yılı Yolsuzluk Algı Endeksine göre Bulgaristan, Romanya ve Yunanistan AB içinde yolsuzlukların en yoğun olduğu ülkeler arasındadır. Organize suçlar, yaygın yolsuzluk ve yeterince etkin olmayan yargı sistemine rağmen Bulgaristan ve Romanya 2007 yılında AB üyeliğine kabul edildi. Günümüzde ise bazı AB ülkeleri Bulgaristan ve Romanyaya organize suçlar ve yolsuzluklarla karşı daha fazla mücadele etmeleri için baskılar yapıyor, bu çerçevede Schengen üyeliklerine muhalefet ediyor. Nedenine gelince ekonomik kriz AB ülkelerinde milliyetçi duyguları arttırdığı gibi, yasadışı göçle mücadelelerini de artırdı. Bulgaristan ve Romanya sınır noktalarında yasadışı göçle mücadelede gerekli teknolojik donanımına sahip olmalarına rağmen, yolsuzluk nedeniyle göçler istenen etkinlikte kontrol edilemiyor.

Yunanistan üzerinden de yüksek oranlı yasadışı göçün gerçekleştiği dikkate alınırsa, Atina, Sofya ve Bükreşin bu alanlarda işbirliğine gitmeleri faydalı gözüküyor. Bu konu AB güvenliğini de

yakından ilgilendiriyor. Diğer taraftan çevrelerinde kalıcı istikrar arzulayan Bulgaristan, Yunanistan ve Romanya'nın Batı Balkanların AB üyeliklerinin sözcülüğünü yapıyor olmaları da son derece anlamlıdır. Ancak bu konuda tek başlarına Brükseli etkileme kapasiteleri yeterli değildir. Kaldı ki Romanya Batı Balkanlarda doğru dürüst müdahil olmuş bile değildir. Balkan ülkeleri arasında sayılmayan Macaristan bile Batı Balkanlarla Romanyadan çok daha fazla ilgileniyor. Yine de Atina, Sofya ve Bükreşin Batı Balkanların lehine konuşuyor olmaları başlı başına bir nimettir. Yunanistan ve Bulgaristanla ciddi sorunlar yaşayan Makedonya dışında, Atina, Sofya ve Bükreşin yakınlaşmaya çalışıyor olmasından kimse rahatsızlık duymuyor. Ancak Bulgaristan, Yunanistan ve Romanya birer ortak gibi davranmaya çalışıyor olmakla birlikte, özellikle Avrupayı Asyaya bağlayan enerji ve ulaştırma koridorları alanında birbirlerine karşı rakip oldukları ortadadır. Ayrıca Karadeniz Bölgesinde nüfuzun artırılması noktasında özellikle Romanya ve Bulgaristan arasında bir çeşit rekabetin de varlığı hissedilebilir.

Kaynak/Source: